I Sick….

…Sack

genom

Hellervärlden

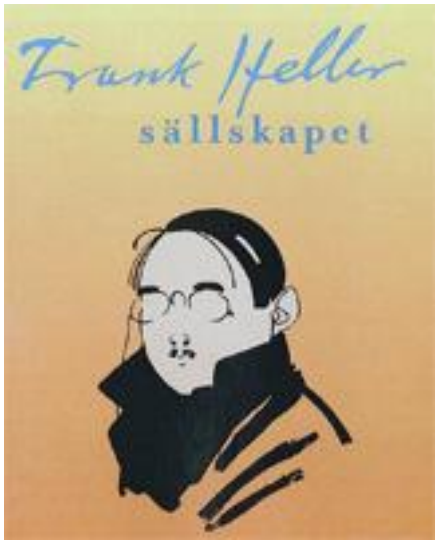

Årgång 14. Oktober 2026 (N:r 6)

Kära Hellervänner!

Kommande evenemang.

2 december kl. 15: Julbord med föredrag av Wilhelm Engström och Dag Hedman på Rådhuskällaren i Malmö. Pris: 595 kronor. Anmälan till Kaeth Gardestedt (kaeth@soleka.se). *Utskick med detaljerad information har utgått separat via e-post den 1 oktober.*

9 december kl. 12: Julbord med föredrag av Wilhelm Engström på Segelkronan i Stockholm. Pris: 595 kronor. Anmälan till Ordföranden Engström (wilhelm.engstrom@slu.se) senast den 1 december 2026. *Separat utskick med detaljerad information kommer att sändas ut till alla medlemmar i FHS.*

11 december kl. 13:00—15:00: Giada Brighi disputerar i hörsal 9 vid Stockholms universitet på en avhandling om Marie Franzos, Gunnar Serners översättarinna till tyska.

Wilhelm Engström:

Rapport från sammanträdet med Frank Heller-sällskapets styrelse den 11 oktober 2026.

FHS' styrelse sammanträdde den 11 oktober med god uppslutning. Bl. a. avhandlades följande punkter:

— Skattmästaren rapporterade att sällskapets ekonomi fortfarande är god. Dock innebar utsändandet av årsboken att kostnaden för distributionen är så hög att en förlust på c:a 10.000 prognosticerats. Styrelsen diskuterade olika åtgärder att söka externt stöd för produktionen av årsboken som måste betraktas som en grundpelare i sällskapets verksamhet.

— Sällskapets höstutflykt genomfördes med 33 deltagande medlemmar. Styrelsen har emottagit flera uppskattande kommentarer och ekonomiskt gick evenemanget med ett litet men välkommet överskott.

— Styrelsen beslöt att ge nästa års årsbok arbetsnamnet "Frank Hellers infall i Kejsarens arvländer". Styrelsen uppdrog åt ordföranden att vara redaktör. Boken kommer att fokusera på Frank Hellers österrikiska översättarinna Marie Franzos, på den historiska romanen *Europas mest hatade man* samt på författarens reseskildringar från Österrike och kringliggande arvländer.

— Styrelsen beslöt att 2027 års medlemsresa kommer att ske till Wien med omnejd och anknyta till årsbokens innehåll. Resan föreslogs ske i mitten av september månad.

Jerry Rosenqvist:

Danmarksresan.

En utflykt värd namnet

København står för många av oss sydsvenskar som vår egentliga huvudstad. Det är där vi ”forlyster” oss och ”hygger” oss. Stockholm får stå för den mera strama administrationen! Mången svensk författare har slagit sig ner i denna Danmarks huvudstad under längre eller återkommande besök. August Strindberg, Hjalmar Söderberg och inte minst Victoria Benedictsson, mera känd som Ernst Ahlgren, var några av dem. Benedictsson som ju i denna stad mötte sitt öde ligger, liksom Söderberg, begravd på Vestre Kirkegård.

För studenter i Lund var det åren runt förra sekelskiftet närmast ett måste att, med övernattning, besöka Kongens By så ofta som ekonomin tillät. Vår litteräre vän Frank Heller — då ännu enbart Gunnar Serner — var en av dem, hans gode vän Fritiof Nilsson Piraten en annan. (Läs gärna den dråpliga reseskildringen, från dennes första besök, i novellen ”Romerskt bad”, som ingår i postuma *Medaljerna*, 1973,

ss. 100 ff.) Frank Heller beskriver också dråpliga episoder under förlustelser i Köpenhamn, inte minst då i sällskap med Sam Ask. ”Vi hava levt upp våra penningar i *(a)* sus och *(b)* dus, var den pedagogiskt klingande formel, vari Sam brukade koncentrera rapporten över sådana fälttåg”, skriver FH i *På detta tidens smala näs* (1962, s. 96).

Frank Heller var förvisso en globetrotter och under både kortare och längre tider bosatt i flera av Europas länder. Danmark stod honom alltid varmt om hjärtat. I skildringen ”Min väg till Köpenhamn” (I: *Frank Heller och Danmark*. Frank Heller-Sällskapets skriftserie 18, 2024, s. 37) bekräftar han här inledande mening, då han framhåller: ”Köpenhamn var på den tiden den naturliga huvudstaden för hela Sydsverige”. Dock hade han själv ett kluvet förhållande till staden och kände sig, de fem åren [1914—1919] han ”irrade […] runt på de gröna öarna” inte bekväm i Köpenhamn. ”Den stad där jag trivdes minst var den som de flesta älskar högst”. Anledningen var nog så enkel: ”Köpenhamn låg så nära Sverige och allt vad Sverige innebar för mig, att jag aldrig kunde bli känslan av detta grannskap kvitt.” (*På detta tidens smala näs*, 1962, s. 162—164.) Han var denna tid ständigt orolig för att bli avslöjad som den svindlare han var när han 1912 lämnade landet just via Köpenhamn. Han kom dock senare att med värme beskriva Köpenhamn och förlägga flera av sina svindlande berättelser dit.

Sällskapet har gjort flera resor ut i Europa och på orter som Gdansk, Menton och Budapest kunnat hälsa Frank Heller välkommen — om än 100 år i efterskott.

Lördagen den 3 oktober 2026 gjorde sällskapet sin fjärde gemensamma utflykt till Danmark. Det är nu jämt

hundra år efter att den hotande domen efter förfalskningen avlysts, och vi kunde med både Gunnar Serner och hans alias, Frank Heller, känna lättnad över detta.

Samling vid pumpen kl 10.00. Pumpen var ärevördiga Hotell Savoy i Malmö, där buss från Vannarp med trygg chaufför inväntade. Guidades vi så av både denne och av Hellers namne Frank Orton ut mot Öresundsbron och, styrkta av kaffe och smörgås serverat av sällskapets vice Dag Hedman med hustru Eva, drog vi in i centrum av ”vår huvudstad”.

Nära Kongens Nytorv ligger Sankt Annæ Plads och på denna adress återfinns såväl Sveriges ambassad som ambassadörens residens. Det senare byggdes under 1700-talet och har varit bostad för den svenske ambassadören till Danmark alltsedan 1921. Här välkomnades vi av vår ordförande Willhelm Engström — som för denna betryggande uppgift rest till Danmark i förväg — samt av Sveriges nuvarande ambassadör till Danmark, Hans Wallmark. Ambassadören bjöd på egenbredda smörgåsar och serverade lämplig dryck därtill. Vi bjöds på en god inblick i ambassadens arbetsförhållanden liksom om hur det är att vara svensk bosatt i Danmark. ”De första fjorton dagarna håller man kontakten med beskickningen, men sedan blir man så dansk att denna kontakt närmast upphör.”

Ordförandes möda om att åstadkomma detta möte omnämndes av ambassadören, och det visade sig att han hade en viss inblick i Frank Hellers författarskap. Han avslöjade också att han hade sett vice ordförandes, Dag Hedman, avhandling i någon bokhylla. Heder och ära!

Lunch avnjöts efter denna aperitif i residenset på närbelägna restaurant Phoenix, vilken ju Frank Heller i sin resehandbok från 1927 rankade som ett av de bästa pangen i Köpenhamn. Där bjöds det på varmrätt med vin, öl eller alkoholfritt. Vi FH-gäster kunde välja mellan flera olika måltidsförslag såsom moules frites, grillad lax på bädd av stuvad spenat, tartare classique de filet de boeuf med pommes frites och sallad, raviola på ricotta och spenat och chicken supreme med tryffelsås och potatismos. Det hela avslutades med kaffe och ”kransekage i stykker”.

Anledningen till vår önskan om ett besök på den svenska beskickningen var väl främst vår vetskap om Gunnar Serners trängtan efter utfärdande av respass i slutet av sin danska vistelse under första världskriget. Den tiden låg den svenska beskickningen emellertid inte på sagda adress och under vår rundtur i ”byn” efter lunch passerade vi ett par tidigare platser som Gunnar Serner besökt i sina konsulära ärenden.

Jag saxar ur programmet från *I Sicksack* (N:r 5, 2026, s. 2):

- Stavangergade 6 (Svensk legation 1914—18 under Ernst Günthers [pappa till utrikesministern Christian G som efter kriget aldrig fick bli beskickningschef i Danmark] charge i Danmark). Den vackra byggnaden står kvar.
- Kalvebod Brygge 4 (Nödtorftig legationsbyggnad 1919—21 där FH hämtade sitt hett eftertraktade pass från den nye tillförordnade vicekonsuln Carl Oscar Cederlöf).
- S:t Jacobs gade i Österbro (där Rickard Hegel satt inspärrad i *Kejsarens gamla kläder*).

Vi satt bekvämt kvar i bussen och lät Dag och chauffören göra grovjobbet. Den kinesiska paviljongen i Frederiksbergs slottspark, inspirationskälla för *Kejsarens gamla kläder*, betittade vi på avstånd.

Gunnar Serner fick således slutligen ett pass utfärdat av Cederlöf, sedan ”en vän” (Henning Berger) skrivit till honom från Köpenhamn ”att det kommit en ny svensk vicekonsul till staden, som läst mina böcker, och som ville ge mig pass, om jag kunde framlägga bevis på att mina affärer voro ordnade”. (*På detta tidens smala näs*, 1962, s. 164.)

I rundturen ingick även besök på platser av författaren omnämnda i både sagda resehandbok av år 1927 och i, bland andra, romanerna *Kejsarens gamla kläder* och *Inled mig i frestelse*. Här beså̊g vi, insiktsfullt guidade av både ordförande och vice, verkliga — och helt fiktiva — byggnader! Vid sökandet efter en verklig sådan trängde vi allt djupare in i smala gator tills det sa’ stopp! Den skicklige busschauffören kunde dock därefter, med guds och backspeglarnas hjälp, backa bussen tillbaka några hundra meter med ca en halv meters avstånd till parkerade bilar på båda sidor. I sanning en bedrift, värd det korstecken som en av bilägarna gjorde vid passagen!

Det kändes därefter befriande att via allt större gator och slutligen en autostrada styra mot Roskilde. Här tog hedersordförande Frank Orton och den ständigt källgrävande Pär Henning vid som guider och uppläsare. Anlände vi sålunda väl förberedda till Domen i Roskilde — dit ju Frank Heller förlagt en viktig del av innehållet i *Inled mig i frestelse*. Domkyrkan är öppen för allmänheten 364 dagar om året. Vi kom dit den 365:e! Fick vi sålunda

nöja oss med exteriören och åter föreställa oss interiören där de tjuvaktiga händelserna ägde rum. Men det gick utmärkt under Pär Hennings ledsagning, alltmedan åhörarna bjöds på fika med kanelbulle, dagen till ära.

Under återfärden mot huvudbyen genomfördes en s.k. quiz (=frågesport) där vi passagerare parvis fick besvara frågor med anknytning till både Gunnar Serner, Frank Heller och ”andra danskar”. De som nyligen hade läst årsskriften *Frank Heller och Danmark* hade lättare att svara rätt än de fåvitske som missat denna skrift. Vinsterna bestående av välgörande drycker delades ut sedan vi nått fram till rundturens sista punkt — Lange Linie — där ”Den lille havfrue” kunde bevittna hur skickliga munskänkar hällde upp mousserande vin till sällskapets medlemmar. I skymningen lämnades några övernattande gäster av sedan cirkeln slutits vid Kongens Nytorv. Med en särskild eloge till busschaufförен kunde vi nu alla känna oss nöjda efter ännu en välplanerad resa i FH-anda, i såväl *(a)* sus som *(b)* dus, denna gång under sakkunnig ledning och god förplägnad av Wilhelm Engström, Dag Hedman med fru Eva, Frank Orton och Pär Henning.

BJARA (Bert Jeremias ”Jerry” Axel Rosenqvist-Aulin)

På Kungl. Svenska Ambassaden.
Hans Excellens Hans Wallmark talar inför FHS.

Lunch på anrika Phoenix.
Hans Aili och Mats Berg låter sig väl smaka.

Pär Henning och kanelbullar i Roskilde.

Avslutningssurpris vid Den lille havfrue.

Fotograf: Jerry Rosenqvist.

Att läsa Frank Heller.

Här följer reflexioner från en före detta student till redaktören. Förhoppningsvis skall det flyta in material från läsarna av detta Blad som gör det möjligt att fortsätta med publiceringen av bidrag under ovanstående rubrik.

Gunnel Karlendal:

Om *Kejsarens gamla kläder*.

Från: Gunnel Karlendal
Skickat: den 3 mars 2011 23:53
Till: Dag Hedman <dag.hedman@lit.gu.se>
Ämne: F Heller har givit mersmak

God dag, Dag Hedman.
Än en gång vill jag tacka för tipset att läsa *Kejsarens gamla kläder*. Här kommer lite reflexioner!

Det kändes svindlande att läsa denna av mig högt värderade roman. Jag känner väl igen mig själv i R Hegels situation att slitas mellan de två hållen det stillsamma och det äventyrliga. Jag led med honom och var nästan kallsvettig när han/jag begick inbrottet i villan (jag var där då). Och jag kände nästan fysiskt repen och munkaveln från Laplace, för att inte tala om törsten och

paniken över att ha försatts i denna situation. Det kändes hemskt när jag förstod att städerskan hade gått.

Jag är lite besviken på mig själv för att jag på ett tidigt stadium var övertygad om att Brasch skulle spela en avgörande roll mot slutet, så jag väntade på att han åter skulle träda fram under återstoden av romanen. När han väl gjorde det så var han ju inte alls så central som jag trott.

Jag hade mycket lätt för att träda in i Hegels tänkande och kännande. Höjdpunkten var utan tvivel de gula och de gröna trådarna i rocken som vävde samman Gunnel och Hegel på ett anmärkningsvärt intrikat och mystiskt sätt. Jag kan nämna att jag har en liknande rock själv.

Denne Serner måste haft en ädelsten i sin själ, annars kan man inte skriva så här intrikat och med all känsla för falnad glans och upphöjd patina. Det var också mycket roligt från början till slut, men det roliga låg liksom i bakgrunden även då det uppenbart låg i förgrunden, för mest av allt var romanen rörande och ödmjukt skriven av ett beprövat hjärta som måste sett, läst, uppfattat, grunnat och upplevt mycket.

Ett tack riktas till Gunnel Karlendal, Karlshamn, som tillåtit återgivandet av hennes text.

På gång i Hellervärlden.

Stor satsning på Frank Heller i Litteraturbanken.

Från: Paulina Helgeson
<paulina.helgeson@litteraturbanken.se>
Skickat: den 13 oktober 2026 12:15
Till: Dag Hedman <dag.hedman@lir.gu.se>
Ämne: Presentation Frank Heller?

Litteraturbanken har tema Frank Heller på den uppdatering som vi lägger ut 29 mars 2027. Då lägger vi ut en massa Heller, och vi hade blivit glada om du ville skriva en presentation om Hellers författarskap.
Och du får gärna sprida ordet till de andra Hellerianerna, vi vill ju att så många som möjligt går in och läser och tittar. Vi har ju en del Heller ute redan, men jag bifogar en lista på det som är tänkt att läggas ut i mars. Du behöver ju kanske inte citera listan ordagrant i nyhetsbrevet, i fall det blir krångel med någon volym, men då har du i alla fall koll på hur planerna ser ut.

Varmaste från P

Heller, Andarna och Furustolpe l6jsmf5rjt4f34rp
Heller, Atlantis undergång 1400052
Heller, Ballader till bröderna 1331552
Heller, Den stora filmen om Attila 1355674

Heller, Den tusen och andra natten 542266
Heller, De ödesdigra skorna 1400068
Heller, Diagonal genom Europa 79162
Heller, Doktor Z 32714
Heller, Du dåre, i denna natt 1474994
Heller, Eskapader 1331556
Heller, Europas mest hatade man 1400054
Heller, Frank Hellers resehandbok 3047209
Heller, Från Jupiter till Pallas 1371405
Heller, Förbannelse över de otrogna! 1653245
Heller, Gladiatorernas uttågsmarsch 31462
Heller, Herr Collins alibi 1355671
Heller, Herr Collin kontra Napoleon 31352
Heller, Herr Collins är ruinerad 32712
Heller, Hur jag blev utpressare 1331559
Heller, Inled mig i frestelse 32710
Heller, Irrande vinter 1355672
Heller, I sicksack genom sinnevärlden 1475000
Heller, Kejsarens gamla kläder 1653249
Heller, Kriget som aldrig tog slut 1400061
Heller, Odyssevs eller de sju menyerna 32711
Heller, På detta tidens smala näs 365870
Heller, Schaubel-Swoboda-attentatet 1653252
Heller, Unge Karl-Bertil von Birck 1653253
Heller, Herr Collins affärer med hemlandet 1355670
Heller, Marco Polos millioner 12430
Heller, Monsieur Collet, kejserlig äventyrare 1355673
Heller, Polis! Polis! 1475005
Heller, Resa i Schweiz 1400063
Heller, Salomon Cesars mästerkupp 1653251

Heller, Storhertigens efterlämnade finanser 1371408
Heller, S-torhertigens senare finanser 31289
Heller, Stölden av Eiffeltornet 1355676
Heller, Tre mördare inträda 1371409
Heller, Viskningar vid camemberten 1331562
Heller, År och bankilometer 54529
Heller, Älska din nästa såsom dig själv! 1355677

Höstläsning.

Här följer ett kåseri, publicerat i *Sydsvenska Dagbladet Snällposten* 29.9.1935, och i likhet med de två föregående numrens ”Min väninna fröken Blanchette” och ”Kaukasiska tankeläsare” ej omtryckt i bokform.

Frank Heller:

Världens ödestimma.

Bordet är så fint dukat som omständigheterna medgiva det, men inte i den stil som är gängse vid Azurkusten: smör, ost, sill i olika former, kalla uppskurna saker, rädisor, och som sista men inte minsta detalj, en iskyld flaska med ett vattenklart, men starkt fluidum. Det hela bildar en tilltalande anblick, och vi betrakta den själva med välbehag. Men att den skulle kunna avlocka någon tårar, rena, klara tårar ned längs kinderna, hade vi aldrig

kunnat drömma om. Och dock gör den det. När vår gäst presenteras för den omnämnda anblicken, stirrar han länge på bordet och drar ett djupt andetag. Och därefter inträffar det omtalade fenomenet: hans blå ögon fördunklas av framkvällande[1] tårar, som långsamt sippra nedför hans skäggiga kinder. Till sist höra vi honom mumla:

— Man skulle tro, att man var i Sibirien! Ja, man skulle tro, att man var i Sibirien!

Den skarpsynte läsaren har redan gissat det: jag har en rysk general till gäst i min enkla bostad vid Rivieran. Det är en herre på gott och väl femtiofem år, född i ett guvernement i Sibirien, deltagare i världskriget, deltagare i den små krigen mot bolsjevikerna, och numera tidningsredaktör på Azurkusten. Missförstå mig inbte: generalen är inte anställd vid något av de blad som utkomma där, nej, han är sin egen redaktör, om jag får be, redaktör för en fin tidskrift som tryckes på franska och ryska, och som bär den tungt vägande titeln *Revue économique, politique et littéraire de la Côte d'Azur*. Den har redan överlevt tre nummer. Dess åsikter på såväl det ekonomiska som politiska och litterära området formuleras i varje nummer med skärpa och stringens av generalen själv, och de låta sig sammanfattas i åtta ord: bolsjevikerna ligga bakom allt som sker i världern. Det vill säga, allt ont. Och mycket annat sker det ju inte, som generalen mycket riktigt påpekar. Om skatterna stiga i Frankrike, så är det därför att Frankrike gett sig in i affärer med dessa herrar. Om sedefördärvet växer i Tyskland — generalen har bindande bevis för att det

[1] Kvälla: gammal synonym till välla, flöda, strömma.

stigit med hundra procent, sedan landet bröt med U. S. S. R. — så beror det på en hämndaktion från bosjevikernas sida, i det att de för att hindra en tysk befolkningstillväxt ha hemliga utsändningar i landet som på allt sätt uppmuntra folket till ett lastbart levnadssätt.

— Sanna mina ord, min herre, de ligga bakom allt!

Vi dricka.

— Vill ni inte ha litet mera lax, herr general? Och ett glas vodka till?

— Jag tackar er, min herre. Jag har kämpat mot dem på tre fronter, under Denikin, under Wrangel och under Koltsjek i mitt hemland Sibirien.[2] Överallt blevo vi slagna, därför att vi saknade pengar. Världen regeras av det enda ordet, kredit. Den som har kredit, kan göra allt. Och när jag tänker på att jag kunde ha undertryckt hela detta onda i dess rot, slagit ned det på en gång, innan det hunnit skjuta skott och sätta frö!

— Ni, general, ni kunde ha gjort detta? Får jag fråga, hur skulle det ha gått till?

— Gärna! Tillåter ni, att jag under tiden tar en vodka? Jo — det var två år före det stora kriget, år 1912. Jag var adjutant åt storfurst Nikolaj Nikolajevitsch, densamme som sedan blev vår överbefälhavare i kriget, en sträng man men en stark man.[3] Storfursten bodde i Monte Carlo över vintern.

— Jag såg honom där, general. Jag bodde där också…

---

[2] Anton Ivanovitsch Denikin (1872—1947), Pjotr Nikolajevitsch Wrangel (1878—1928) och Alexander Vasilijevitsch Koltjak (1874—1920), prominenta officerare på den antikommunistiska sidan i det ryska inbördeskriget.

[3] Detta var förlagan till storfursten Michaël Nicolaievitsch i novellen ”Herr Collin gör en corner i statspapper” i *Herr Collins affärer i London* (1914) och i romanen *Storhertigens finanser* (1915).

— Då vet ni, hur han såg ut — nästan två meter lång, med lysande grå ögon och väldiga axlar. Genom sin kroppsstorlek var han en utsökt måltavla för alla attentatsmän som önskade kasta bomber. Ni kan säga er, att kasinot inte hade många lugna timmar, så länge hans besök varade! Var hans höghet gick eller stod, hade han en eskort, som han personligen satte föga värde på, nämligen fyra detektiver i civil dräkt, anställda av kasinodirektionen. Kom han in i ett kafé, såg man omedelbart fyra herrar komma in i hans kölvatten och taga plats vid fyra bord i närheten. Gick han bort till ett spelbord, skyndade fyra civilklädda herrar sig genast att börja spela vid samma bord. Men dagarna gingo, utan att någonting inträffade, och så småningom läto detektiverna distansen bli större mellan hans höghet och sig själva. Jag var hans höghets adjutant, och jag sov nästan lika illa som kasinodirektionen. På en plats som denna, där alla världens folkslag och alla världens förbrytare samlas, kunde man ju vänta sig allt. Jag lade aldrig bort min laddade revolver, när jag beledsagade hans höghet ute i staden. Ack, om jag bara haft sinnesnärvaro nog att använda den, då det gällde! Om jag så blir hundra år, kommer jag inte att förlåta mig själv, att jag inte gjorde det.

— General, ni spänner min nyfikenhet till det yttersta! Vad hände?

— Detta: hans höghet och jag hade gått in i kasinot för att se på spelet. Jag blev intresserad av en serie vid ett av borden och stannade för att betrakta den. Plötsligt såg jag en man resa sig upp från detta bord med vansinnet lysande ur ögonen. Det var en undersätsig, kraftigt byggd

person med krokig näsa, tillbakakammat hår och stretande svart skägg. Han blev stående ett ögonblick och stirrade sig om, så kastade han sig med ett oartikulerat rop mot hans höghet. Storfursten såg honom komma utan att förändra en min. Mannen med det svarta skägget utstötte ännu ett rop och lyfte händerna. Innan han hunnit göra mera, satt han fast som i ett skruvstäd i de fyra detektivernas armar. De beredde sig att släpa honom mot utgången, då hans höghet med en gest befallde dem att stanna. Han ville veta, vem mannen var och vad han haft för avsikter. Ha! Det visade sig, att den förmodade attentatorn endast var en olycklig spelare av judisk börd, som förlorat allt vid spelbordet, och som nu sökte tröst och sympati hos någon, vem som helst. Den första människa han såg, var händelsevis storfursten, och det var därför han störtade bort till honom. Detektiverna hade hastigt nog kunnat övertyga sig om att mannen inte bar vapen på sig, och spelchefen vid bordet bekräftade, att han verkligen förlorat mycket pengar. När hans höghet hörde allt detta, drog han utan vidare upp en tusenfrancsedel ur fickan, gav den åt mannen och befallde detektiverna att släppa honom.

— Er historia är spännande, general. Men jag har svårt att förstå, vad den har att göra med det ni just talade om, nämligen att ni hade kunnat förebygga alla de olyckor, världen nu lider under!

— Jag behöver bara säga en sak, för att ni skall förstå det. Mannen, som hade förlorat allt, var Leon Trotsky.[4] Förstår ni nu?

— Nej, fortfarande inte.

— Förstår ni inte, att om jag hade dragit min revolver och utan vidare skjutit ned honom, innan detektiverna hunno fram, så hade hans höghet aldrig kommit i tillfälle att benåda honom eller att ge honom tusen francs! Han var i Monte Carlo för att spela samman pengar åt den tredje internationalen, vars chef han var.[5] Utan tvivel var det med storfurstens pengar som han lade grunden till denna internationals kassa.

— Det är ytterst sannolikt, och det bevisar bara ännu en gång, hur farligt det är att ge bolsjevikerna kredit i någon som helst form. General, jag besvär er, tag ett stycke rökt forell! Och en vodka!

— Jag tackar er, min herre — och *vosje zdarovje*, skål!

[4] Lev Trotski, ursprungligen Bronstein (1879—1940), rysk-sovjetisk politiker, revolutionär och marxistisk teoretiker. Han mördades i Mexiko City av en sovjetisk agent.

[5] Här missminner sig Serner. Berättelsen utspelas 1912 och tredje internationalen (Komintern) bildades först 1919. Den andra internationalen hade bildats 1889.

Tillförordnad redaktör: Dag Hedman
Ansvarig utgivare: Wilhelm Engström